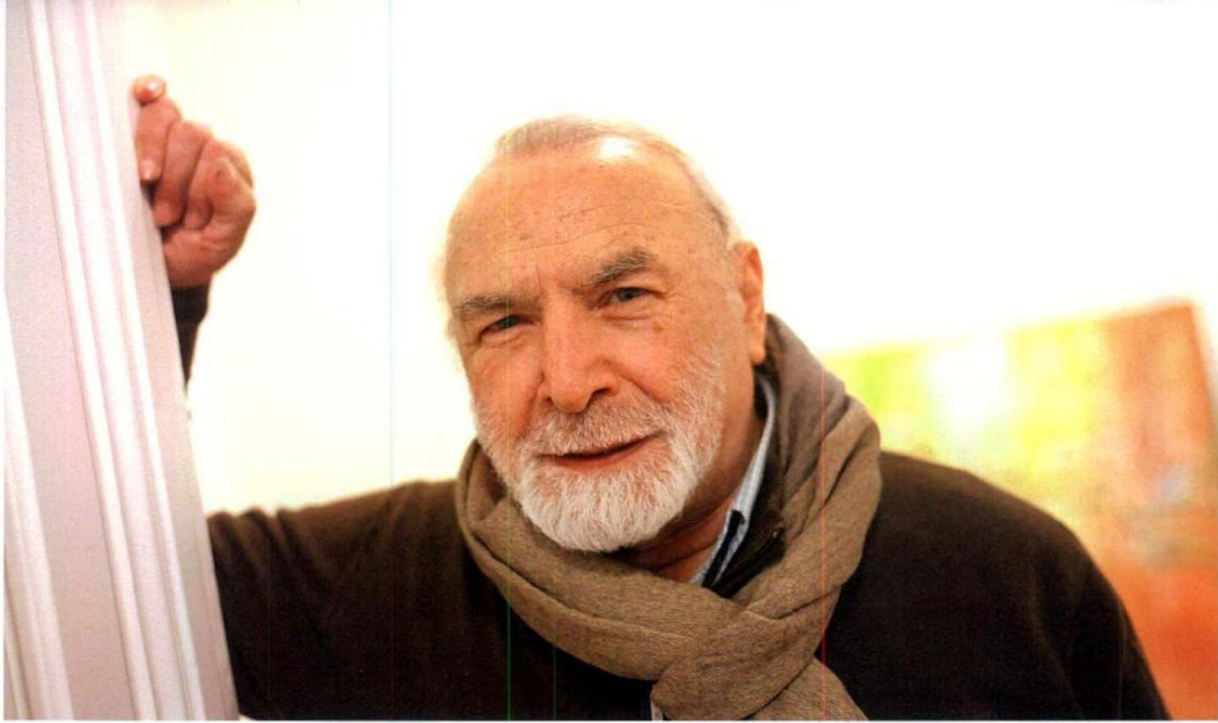

PLASTİK SANATLAR

FOTOĞRAF: HÜSEYİN ÖZDEMİR

Ezeli ve ebedi bir muhalif

Mehmet Gülerüz
ressam, yazar ve
oyuncu olarak
yaratmaya ve
üretmeye aralıksız bir
şekilde devam ediyor.

Muhalif tavrını, çevresindeki her şeye, kendine dönük eleştirel tutumunu tüm yönleriyle izleyiciye yansıtan usta ressam Mehmet Gülerüz "Göz Göre Göre" adlı son sergisinde bu kez de yaşadığı zamanı irdeliyor, derinlemesine sorguluyor.

EVİRİM ŞENER
evrimshener@gmail.com

SANATLA GEÇEN, sanata adanan tam 55 yıl... Mehmet Gülerüz yazar, oyuncu, ressam titrlerini bir ömürde taşımış, yüceltmiş. Yaratmaya, üretmeye aralıksız bir şekilde devam ediyor. Sanki bundan gayrisini bilmezmiş gibi. Son sergisi "Göz Göre Göre"de yağlı boya tablolar, desenler, desen baskıları ve "İtalyan Defterleri"nden oluşan çalışmalarını sunuyor izleyicilerine. Bu sergide yine önceki çalışmalarında olduğu gibi onun mutlak doğaçlama anlayışından ve iç enerjisinden kaynaklanan kusursuz ritminde birleşen çalışmalarını izleyebileceğiz. Günün ritmini yakalayan yapıtları tıpkı içinde olduğumuz zaman gibi kıskırtıcı, yaratıcısının politik tavrı ve mizah anlayışını da yansıtır niteliktedir.

Sanatçının bu sergideki çalışmalarını iki başlıkta incelemek daha doğru olur. Kent soyutlamaları başlığı altında incelenebilecek işlerde sanatçı yine kendine has üslubu ile günümüz şehirciliğiyle ve kentleşme politikalarıyla hesaplaşmaya girişmiş. Kendi deyişleriyle bir tarafta doğada insansız insan varlığını keşfe çıkarken diğer tarafta yapıtların altında sıkışıp kalmış şehir-i İstanbul'u resmediyor. Sanatçıya göre 'Bugün var ederken tüketen bir sitemin inşasını' izliyoruz. "İstanbul masumiyetini yitirdi," diyor. Geçmişin izleri, yaşanmışlıkları kentin üzerinden sıyrılıp atılıyor. Yerine yeni, apayrı, provası başka şehirler üzerinde yapıldığından kalıbının uyup uymayacağı şüpheli bir giysi giydiriliyor. Kalabalıklaşıyor, kendine ama en çok da içinde yaşayanlara yabancılaşıyor. Sanatçının deyişleriyle "Şehir adeta yapıldıkça çürüten bir karkas gibi." Gülerüz şehrin üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanan deprem tehlikesini de oldukça iro-

nik buluyor. Sanki İstanbul üstüne kurulu şehri üzerinden söküp atmakla tehdit ediyor sakinlerini. Sanki ilahi adalet gibi, bir gün gerçekleşecekmiş gibi.

KAYIP GİDEN İSTANBUL

Sergide yer alan "Şehre Doğru" diptik bir yapıt. Devinim içinde yaşayan bir organizma olarak gördüğü şehrin, iki yakasına doğru büyüyen metropolün çelişkilerini ve 'kentleşme' sorunsalını ele alıyor. Bu çalışma 1987 tarihli "Su", 1991 tarihli "Karşı Rüzgar" serileriyle Sotheby's müzayedesinde satılan "İki Yaka" adlı 2011 tarihli yapıtların da devamı niteliğinde. Sanatçının sergide yer alan ve her ikisi de 2013 tarihli "Akşam Güneşi" ve "Uzak" adlı yapıtları da kent sakini aleyhine gelişen kentsel büyüme ve yalnızlaşan yapıtlar arasında sıkışıp kalmış kent insanını yansıtıyor. Aşlında 'tahribin inşası' sadece kentsel dokuda değil metropol insanının bedeninde ve ruhunda da ken-

Mehmet Gülerüz'ün "Akşam Güneşi" adlı eseri de sergide görülebilir.

dini gösteriyor. Bu çok yönlü tahrip sadece doğa, tarih ve kültürel değerlerin yok olmasında kendini göstermiyor. Bir şehrin varlığını ve geçmişini yok etmekle birlikte sakinlerinin ruhlarında da onulmaz yaralar açılıyor. Sanatçı her ne kadar mesaj kaygısı gütmese de eserler, ellerimiz arasında kayıp giden İstanbul'a bir kez daha dönüp bakmamıza, olan bitene seyirci kalmakla dahil olmak arasında bir karar vermeye imkan tanıyor.

Bünyesindeki dışavurumcu, heyecanlı, aktif yapıyı tiyatro ile harekete geçirmiş Gülerüz: "Resimde ne yapmak istediğimi tam olarak anlama ve uygulama bağlamında tiyatronun çok yardımcı oldu." Sanatçı resimde tıkanıp, anlamadığı noktalarda tiyatroya yüzünü çevirmiş. Tiyatrodan gelen sınırları sorgulamış. Tiyatronun metin çözümlenmesi, sahneye koyuşta görsel yapısı sanatçının resimdeki meseleleri anlamlandırmasına çok yardımcı olmuş. Bu nedenle ki, sanatçının olayları ele alışta eleştirel yaklaşımı, komedi unsurlarını kullanışı teatral bir ustalık taşır. Sergide yer alan eserler ikinci başlığı desenler için açabiliriz. Sergide görülecek desenlerin bir kısmı daha önce Hollanda Stedelijk Müzesi'nde 15 Eylül 2012- 13 Ocak 2013 arasında izlenen

"Hikayemi Hangi Dilde Anlatsam" isimli Türkiyeli sanatçıların çalışmalarından oluşmuş karma sergide sergilenmiş. Sanatçının bu sergi için yaptığı 30 desenlik seri ise "Resm-i Geçit" adını taşıyor.

KİŞİSEL İZLER

Sanatçı desenlerinde zamanla ve kendiyle olan hesaplaşmasının kaydını tutarken gündelik hayata, kişisel dünyasına dair izleri de bu yapıtlarına aktarıyor. Her ne kadar doğaçlama süreç desenlerinde de kendini gösterse de Gülerüz'ün deyişiyle "Resim yapıldığı süreçte görülür. Görülmediği süreçte oluşur." Dolayısıyla gerek resimleri gerek desenleri, doğaçlamanın sürprizlerini, sanatçının oyuncu yapısının dürtülerini içinde barındırması da, Gülerüz'ün köklü birikiminin ve disiplinli çalışmasının izlerini de taşıyor. Sergide alışlagelenin aksine oldukça sade bir ustalıkla görselleşmiş bu desenlerde Shakespeare, Marlowe, Johnson gibi 1. Elizabeth dönemi oyun yazarlarının tiplerine de bolca rastlanıyor.

Sanatçının yağlıboya tablolarının yanı sıra desenlerinden oluşan 25 edisyonlu setler ve 1999-2005 yılları arasında yaptığı desen ve notları içeren, çizimde yeni yolları arayışını yansıtan "İtalyan Defterler"inden

"Şehir adeta yapıldıkça çürüyen bir bir karkas gibi" diyen Mehmet Gülerüz İstanbul'un üzerinde Demokles'in kılıcı gibi sallanan deprem tehlikesini ironik buluyor. Sanki İstanbul üstüne kurulu şehri üzerinden söküp atmakla tehdit ediyor sakinlerini.

"Uzak", yağlıboya, 2013.

164 edisyon da ayrıca sergide yerini alıyor

Nietzsche'nin deyişiyle "Kendi alevinle yakmaya hazır olmalısın kendini: Önce kül olmadan nasıl yeni olabilirsin ki?" Mehmet Gülerüz'ün kendi kendisiyle kavgası belki de bundan. Zaten kendisiyle bir derdi olduğundan sanatı bir ifade aracı olarak seçiyor. Ona kavgacı, sert yapılı, uzlaşmaz diyebilirler ama hayatı boyunca adil olmaya, inandıklarını dillendirmeye çalışmış. Artık daha sakin belki ama halen inandıklarını dillendirmekten vazgeçmiyor. "Sanatçı, kendini dokunulabilir bir yerde tutsa da kendisiyle ilgili ipuçları verse de yapıtta ifade ettiğinden daha çoğunu söyler. Dışarıdan birinin hatta kendisinin bile bunları tek tek ayırtması imkansızdır," diyor. **MS**

Empire Project
7 Mart - 27 Nisan 2013
(0212) 292 59 68